

5. Håndtering af medlemsforslag om vægmaleri af kvinder, der har siddet i Borgerrepræsentationen (2026-0167974)

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget skal tage stilling til håndteringen af medlemsforslag om et vægmaleri af kvinder, der har siddet i Borgerrepræsentationen, herunder finansieringen af en skitsekonkurrence.

Medlemsforslaget blev vedtaget af Borgerrepræsentationen på mødet den 6. marts 2025.

Indstilling

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen indstiller,

1. at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget godkender forvaltningens forslag til evt. realisering af medlemsforslaget, jf. løsningsafsnittet
2. at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget godkender, at den endelige liste over kvinder til maleriet godkendes af Københavns Rådhus' Præsidium
3. at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget godkender, at finansiering til afholdelse af skitsekonkurrence og kunstfaglig rådgivning henvises til forhandlingerne om budget 27
4. at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget godkender, at finansiering til udførelsen af vægmaleriet henvises til forhandlingerne om budget 28
5. at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget godkender, at medlemsforslaget stillet af Enhedslisten, Socialdemokratiet og SF den 6. marts 2025 hermed er håndteret.

Problemstilling

Borgerrepræsentationen vedtog den 6. marts 2025 et medlemsforslag fra Enhedslisten, Socialdemokratiet og SF om opførsel af et vægmaleri af kvinder valgt til Borgerrepræsentationen, herunder forslag til finansiering og placering (bilag 2).

Det fremgår af motivationen, at vægmaleriet ønskes udført indenfor traditionen af vægmalerier i repræsentative lokaler på Rådhuset. I forslaget nævnes Hovedkassen som et centralt og synligt sted.

Kultur-, Fritids og Borgerserviceforvaltningen, herunder KEJD, har det byggetekniske ansvar for Rådhuset, herunder også eventuel placering. Københavns Rådhus er en fredet bygning, og fredningen omfatter alt nagelfast inkl. stil og udtryk. Ændringer som malerier direkte på væggene involverer Slots- og Kulturstyrelsen, da det vil omfatte en dispensation fra fredningen.

Løsning

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til, hvordan medlemsforslaget konkret vil kunne realiseres. Det bemærkes, at realiseringen forudsætter finansiering.

Placering: Forvaltningen har sammen med Slots- og Kulturstyrelsen og Økonomiforvaltningen besigtiget malerier på Rådhuset. Slots- og Kulturstyrelsen har efterfølgende i en forhåndstilkendegivelse oplyst, at de vil forholde sig positivt. På den baggrund foreslår forvaltningen, at et maleri udføres på lærred på en ramme udarbejdet efter de præcise mål på hele fladen på bagvæggen i Hovedkassen, der efterfølgende monteres (bilag 3).

Der foreslås således et maleri af kvinder, der har siddet i Borgerrepræsentationen, i stil med portrættet af 30 kvinder i Folketingets samtaleværelse.

Forslag til kvalificering og eventuel supplering af listen over kvinder: Stadsarkivet og Borgerrepræsentationens sekretariat har udarbejdet en bruttoliste over alle kvinder, der har siddet i Borgerrepræsentationen siden 1909. Det drejer sig om i alt 261 kvinder (bilag 4).

I medlemsforslaget fra BR fremgår i alt 17 kvinder. Heraf har to ikke siddet i Borgerrepræsentationen.

Det foreslås, at historiekundige medarbejdere fra Københavns Stadsarkiv og Københavns Museum, på baggrund af bruttolisten over de 261 kvinder, der har siddet i Borgerrepræsentationen siden 1909 (bilag 4), kvalificerer listen og udarbejder forslag til kvinder udover de foreslåede fra medlemsforslaget (Bilag 2), der eventuelt kan være relevante til et maleri. Der foreslås følgende kriterier:

- kvindelige overborgmestre
- kvinder, der har haft væsentlige borgmesterposter i længere tid
- første kvindelige borgmester
- næstforpersoner for BR i længere tid
- medlemmer fra både rød og blå side
- medlemmer, der har taget sociale spring i forhold til at blive valgt ind i BR
- overvægt af kvinder fra nyere tid

Det foreslås, at Københavns Rådhus' Præsidium, på baggrund af forslag fra historiefaglige medarbejdere fra Københavns Museum og Stadsarkivet efterfølgende tager stilling til den endelige liste over kvinder, der skal indgå i portrættet.

Skitsekonkurrence: Det foreslås, at valget af kunstnere til at udarbejde maleriet foregår ved en indbudt skitsekonkurrence, hvor tre kunstnere inviteres til at udarbejde et skitseforslag.

Det foreslås, at en ekstern kunsthaglig rådgiver i samarbejde med Rådet for Visuel Kunst, tilrettelægger processen samt bedømmelseskriterierne, der efterfølgende godkendes i Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget.

Det økonomiske estimat er på 385 t.kr. for skitsekonkurrencen og kunsthaglig rådgivning. Udgiften bygger på Billedkunstnernes Forbunds tarif for skitseopgaver.

Aktivitet	Udgift i t. kr. i 2027
Ekstern kunsthaglig rådgiver	100
Skitseforslag fra 3 kunstnere	225

Honorar til bedømmelse samt uforudsete udgifter	30
Administration	30
I alt	385

Tidsplan:

August – september 2026	Afklaring af finansiering i forbindelse med Budget 2027
September – november 2026:	Afklaring af hvilke kvinder, der skal indgå
December 2026- marts 2027	Skitsekonkurrence
April – juni 2027	Plan og budget for finansiering til Budget 28

Budget til udførelse maleriet: Prisen på udførelse af maleriet vil afhænge af valg af kunstner samt det endelige antal af kvinder på maleriet. Til sammenligning kan det oplyses, at det i 2024 kostede ca. 1,14 mio. kr. for maleriet af 30 markante kvinder i dansk politik, som er ophængt i Samtaleværelset på Christiansborg.

Udgiften omfattede udgifter til kunstnerens arbejde, herunder materialer, montering og levering. Maleriet på Christiansborg er 3 x 5 meter og rammen skulle specialfremstilles. Bagvæggen i Hovedkassen er ca. 12 m² og skal specialfremstilles rundt om en døråbning (bilag 3).

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget vil få forelagt et budget for udførelse af maleriet, når der er valgt en kunstner og udarbejdet et skitseforslag.

Politisk Handlerum

Udvalget kan beslutte,

- at der ikke nedsættes et historieudvalg med historiekyndige medarbejdere fra Københavns Stadsarkiv og Københavns Museum, der kan udarbejde forslag til kvinder udover de foreslåede fra medlemsforslaget
- hvor mange samt hvilke kvinder, der skal indgå i maleriet
- specifikke krav til den udøvende kunstner
- alternativ finansiering til kunsthaglig rådgivning og skitsekonkurrence, fx udvalgets disponible midler (0,385 mio. kr. i 2027).

Økonomi

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser, men kan danne baggrund for bestilling af budgetnotat.

Videre proces

Såfremt udvalget godkender indstillingen, vil der i første omgang blive udarbejdet et budgetnotat om udgifter til kunstfaglig rådgiver samt en skitsekonkurrence, der kan indgå i forhandlingerne om budget 27.

Mikkel Boje

/Marius Hansteen

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets beslutning i mødet den 13. august 2026

Alternativet fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF1) om tilføjelse til forslaget: "Valg af kunstner anonymiseres, således at skitseforslagene overfor et kommende bedømmelsesudvalg bliver uden angivelse af køn, alder eller etnicitet."

Radikale Venstre fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF2) om at 'overvægt af kvinder' udgår som kriterie i bilag 3.

Det af Alternativet fremsatte ændringsforslag (ÆF1) blev vedtaget med 8 stemmer imod 1. Et medlem undlod at stemme

For stemte: Ø, B, F og Å

Imod: A

Undlod at stemme: C

Det af Radikale Venstre fremsatte ændringsforslag (ÆF2) blev forkastet med 2 stemmer for og 6 imod. 2 medlemmer undlod at stemme.

For: B

Imod: Ø, F og Å

Undlod: A og C

Selve indstillingen blev herefter godkendt med stemmerne 8 for og 1 imod. 1 medlem undlod at stemme.

For: Ø, B, F og Å

Imod: C

Undlod: A

Det Konservative Folkeparti fremsatte følgende protokolbemærkning:

"I Det Konservative Folkeparti kan vi ikke stemme for forslaget. Vi mener ikke at et sådant vægmaleri er grund nok til at dispensere for, at rådhuset er en fredet bygning, fordi det i høj grad afspejler og har fokus på køn, frem for kvalifikationer og faktiske politiske resultater".

Alternativet, SF, Radikale Venstre og Enhedslisten fremsatte følgende protokolbemærkning:

"Udvælgelse af hvem der skal indgå i motivet, vil med stor sandsynlig vække stor debat, og man kan frygte, at det vil blive gjort til en værdipolitisk kampplads. Alternativet, SF, Radikale Venstre og Enhedslisten er derfor glade for, at listen bliver udarbejdet og kvalificeret af Kunst og Historie, så der kan ligge en faglig og apolitisk vurdering til grund for hvem der kommer på listen."

Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet fremsatte følgende protokolbemærkning:

"Vi er glade for, at et kriterie for udvælgelse af kvinder til maleriet er at have borgerrepræsentanter, der har taget sociale spring. Maleriet kommer på den vis til at repræsentere ikke bare sociale spring i et klassemæssigt perspektiv, men også ift. at komme fra en minoritetsposition til at være folkevalgt repræsentant. Det kunne fx være kvinder med åbent LGBT+tilhør. "

Socialdemokratiet fremsatte følgende protokolbemærkning:

"Socialdemokratiet finder det glædeligt, at der denne gang er opbakning til ikke at diskriminere kunstnere på baggrund af køn, således at alle kan byde ind på at lave kunstværket".

Bilag

Bilag 1. overblik over politisk behandling

Bilag 2. Medlemsforslag om vægmaleri af kvinder, der har siddet i Borgerrepræsentationen

Bilag 3. Procesplan for medlemsforslag om vægmaleri af kvinder på Rådhuset

Bilag 4. Kvindelige medlemmer af BR alfabetisk 1909-2025

Bilag 5. Forslag til kvinder som fremgik af medlemsforslag